

Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα μέτρα για τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια των τιμών (άρθρο 38 του ν.5082/2024 , ΥΑ 12924/2024, ΥΑ 12925/2024).

A) Επί της παρ.1 του άρθρου 38 του ν.5082/2024

1) Πού αποσκοπούν τα μέτρα για τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια των τιμών;

Τα μέτρα αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών της αγοράς στο στάδιο διαμόρφωσης των αρχικών τιμών, των τιμών δηλ. με τις οποίες διατίθενται τα προϊόντα από τους προμηθευτές στο λιανεμπόριο πριν την εφαρμογή εκπτώσεων, πιστώσεων ή άλλων παροχών.

2) Ποιά αλλαγή επέρχεται στην πολιτική προώθησης των προϊόντων από τις 10 Ιανουαρίου 2024;

Από τις 10 Ιανουαρίου 2024, για τα καταναλωτικά προϊόντα των επιχειρήσεων για τα οποία ανακοινώνεται αύξηση τιμής σύμφωνα με τα οριζόμενα και τη διαδικασία του άρθρου 15 του ν.5055/2023, δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε προωθητική ενέργεια επ'αυτών κατά τη διάθεσή τους στον καταναλωτή για τρεις μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία εφαρμόζεται η αύξηση της τιμής, δηλαδή από την πρώτη ημέρα κατά την οποία τιμολογείται ο πρώτος λιανοπωλητής βάσει νέου τιμοκαταλόγου. Εξυπακούεται ότι μετά την εφαρμογή της αύξησης δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε προωθητική ενέργεια στο σύνολο του λιανεμπορίου, είτε από τον προμηθευτή, είτε από το λιανέμπορο. Στο πλαίσιο αυτό, ο προμηθευτής ενημερώνει το σύνολο των συνεργαζόμενων με αυτόν λιανοπωλητών για την έναρξη εφαρμογής της νέας αυξημένης τιμής. Η απαγόρευση ισχύει α) για όλο το λιανεμπόριο και τα κανάλια διανομής (π.χ.super market, φαρμακεία κ.ά) β) για όλα τα προϊόντα των κατηγοριών της ΥΑ 12925/2024 ευρείας κυκλοφορίας ή εξειδικευμένα και γ) ανεξάρτητα από το εάν ο προμηθευτής είχε ανακοινώσει την αύξηση στο λιανέμπορο πριν από την ως άνω ημερομηνία. Η σχετική διάταξη ισχύει έως 31/12/2024.

3) Ποιά προϊόντα αφορά η προηγούμενη ρύθμιση (παρ.1 του άρθρου 38) και άρα δεν επιτρέπονται προωθητικές ενέργειες;

Αφορά τα προϊόντα που είναι απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση ή παρουσιάζουν υψηλή ζήτηση και τα οποία εξαντλητικά αναφέρονται στη με αριθμό 12925/2024 ΥΑ, είτε είναι ευρείας κυκλοφορίας, είτε εξειδικευμένα, είτε πωλούνται από super market, είτε από άλλη μορφή επιχείρησης του λιανεμπορίου και κανάλι διανομής (π.χ. φαρμακεία), είτε σε φυσικό κατάστημα, είτε διαδικτυακά. Επίσης, αφορά και τα προϊόντα που λανσάρονται για πρώτη φορά στην αγορά, με την ίδια ή

άλλη ονομασία, με την ίδια ή άλλη συσκευασία, και διαφορετικό ραβδωτό κωδικό είδους (barcode) σε τρεις διακριτές μεταξύ τους περιπτώσεις, όπως αναφέρονται στην παρ.2 του άρθρου 1 της με αριθμό 12924/2024 ΥΑ, π.χ. προϊόντα που εισάγονται μετά την απόσυρση άλλου προϊόντος της ίδιας επιχείρησης με τις ίδιες ή παραπλήσιες ιδιότητες.

4) Τι είδους προωθητικές ενέργειες δεν είναι επιτρεπτές;

Οι ενέργειες που αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 1 της με αριθμό 12924/2024 ΥΑ, όπως π.χ. σημάψεις ότι το προϊόν πωλείται με έκπτωση ή προσφορά, πολυσυσκευασίες με έκπτωση ή με δώρο, δηλώσεις όπως «ευκαιρία», «εξαιρετική τιμή» κá.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι ο περιορισμός αφορά μόνο την πολιτική προώθησης των προϊόντων, και όχι τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η διάθεση των προϊόντων. π.χ. οι πολυσυσκευασίες, δεν απαγορεύεται να συνεχίσουν να υπάρχουν σε μειωμένη τιμή ανά τεμάχιο σε σχέση με εκείνη του μεμονωμένου τεμαχίου, αρκεί να μην φέρουν δηλώσεις και σημάψεις ότι πρόκειται για έκπτωση, προσφορά, ευκαιρία ή κάτι παραπλήσιο. Σε κάθε περίπτωση τα προϊόντα θα ελέγχονται για το Περιθώριο Μικτού Κέρδους βάσει του άρθρου 54 του ν.5045/2023 και της κατ' αυτού εκδοθείσας 105865/2023 ΥΑ. Τα προϊόντα με σύντομη ημερομηνία λήξης, τα οποία αναφέρονται στον πίνακα του άρθρου 1 της ΥΑ 12924/2024, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρ.1 του άρθρου 38 με ημερομηνίες λήξης που ορίζονται σε αυτή και μόνο υπό την προϋπόθεση ότι φέρουν τη σήμανση «Προϊόν με κοντινή ημερομηνία λήξης».

5) Προϊόντα της με αριθμό 12924/2024 ΥΑ που πωλούνταν με προωθητικές ενέργειες πριν τις 10/1/2024 και για τα οποία δεν έχει ανακοινωθεί αύξηση τιμής, επιτρέπεται να πωλούνται από τους λιανοπωλητές έως την εξάντληση των αποθεμάτων;

Ναι, επιτρέπεται. Για τα προϊόντα ωστόσο στα οποία υπάρχει ανατίμηση, δεν προβλέπεται εξάντληση των αποθεμάτων. Σύμφωνα με την παρ.1β του άρθρου 4α της με αριθμό 12924/2024 ΥΑ, και για τις κατηγορίες προϊόντων των παρ.1 και 2 του άρθρου 38, οι λιανοπωλητές μεριμνούν για την απόσυρση του αποθέματος των προϊόντων τους, που πωλούνταν με προωθητικές ενέργειες των περιπτ. β, γ και δ της παρ.1 του άρθρου 1, πριν από την εφαρμογή της ανακοινωθείσας αύξησης τιμής.

Σε περίπτωση ωστόσο που τα ως άνω προϊόντα υπάρχουν σε στοκ στους λιανέμπορους και πωλούνταν, είτε με προωθητικές, είτε εκτός προωθητικών, μπορούν να συνεχίσουν να πωλούνται έως την εξάντληση των αποθεμάτων, αν εφαρμοστεί σε αυτά ο νέος μειωμένος τιμοκατάλογος. Σε διαφορετική περίπτωση αποσύρονται υποχρεωτικά.

- 6) Σε περίπτωση που ο προμηθευτής ανακαλέσει έκπτωση την οποία χορηγούσε επί τιμοκαταλόγου, η οποία δεν περνούσε στον τελικό καταναλωτή ως προωθητική ενέργεια, αλλά ως μείωση της τιμής στο ράφι, συνιστά αυτό ανατίμηση;

Όχι, δε συνιστά ανατίμηση, από τη στιγμή που δε γίνεται αύξηση επί τιμοκαταλόγου. Επίσης ανατίμηση δε συνιστά, με το ίδιο σκεπτικό, και η ανάκληση έκπτωσης επί τιμοκαταλόγου σε λιανέμπορο. Συνεπώς, δεν υφίσταται απαγόρευση προωθητικής.

- 7) Για όσα προϊόντα συμπεριλαμβάνονται στην Πρωτοβουλία «Μόνιμη Μείωση Τιμής», θα θεωρηθεί ανατίμηση η αναπροσαρμογή των τιμών στο ανάλογο ποσοστό μετά τις 31/5/2024, όποτε και λήγει το μέτρο;

Όχι, δε θεωρείται ανατίμηση και κατά συνέπεια δεν υπάρχει απαγόρευση προωθητικής ενέργειας. Ωστόσο, σε περίπτωση που το ποσοστό της έκπτωσης αυτής έχει συνυπολογιστεί για τη μείωση 30% σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 38 του ν.5082/2024, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα από την επιχείρηση, ώστε μετά τις 31/5/2024 να εξακολουθεί να υφίσταται το ποσοστό της απαιτούμενης μείωσης. Για την αναπροσαρμογή της τιμής, ο προμηθευτής ενημερώνει τον επόμενο τιμοκατάλογο κάνοντας επισήμανση ότι πρόκειται για αναπροσαρμογή της τιμής λόγω λήξης της του μέτρου Πρωτοβουλία «Μόνιμη Μείωση Τιμής». Ο λιανέμπορος κατά την αποστολή του τιμοκαταλόγου στο Υπουργείο, διατηρεί την ως άνω επισήμανση.

B) Επί της παρ.2 του άρθρου 38 του ν.5082/2024

- 8) Ποια αλλαγή επέρχεται στην τιμολόγηση των προϊόντων από 1 Μαρτίου 2024;

Από 1 Μαρτίου 2024 οι προμηθευτές προχωρούν σε μειώσεις επί της αρχικής τιμής τιμοκαταλόγου για όσα προϊόντα περιλαμβάνονται στο άρθρο 3 της με αριθμό 12924/2024 ΥΑ. Η διάταξη είναι πάγια και εφαρμόζεται σε όλο το λιανεμπόριο ανεξαρτήτως μορφής επιχείρησης (π.χ. super market, φαρμακεία) και κύκλου εργασιών και αφορά, είτε προϊόντα ευρείας κυκλοφορίας, είτε εξειδικευμένα και προϊόντα πολυτελείας. Η μείωση της αρχικής τιμής ισούται κατ'ελάχιστον με το τριάντα 30% του αθροίσματος των πιστώσεων, εκπτώσεων ή άλλων παροχών που χορηγήθηκαν στο λιανεμπόριο το έτος 2023 επί της αρχικής τιμής της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2023. Το ποσοστό μείωσης για τα προϊόντα που συμμετείχαν στην Πρωτοβουλία «Μόνιμη Μείωση Τιμής» συνυπολογίζεται στο ως άνω ποσοστό, εφόσον εφαρμόστηκε στην τιμή πώλησης του προϊόντος, προ εκπτώσεων, πιστώσεων ή άλλων παροχών. Εφαρμόζεται στο σύνολο της κατηγορίας προϊόντων που εμπορεύεται η επιχείρηση ανεξαρτήτως καναλιού ή πελάτη. Εδώ υπάγονται οι εκπτώσεις επί τιμολογίου, δηλ. οι εκπτώσεις που αναγράφονται στο τιμολόγιο

πώλησης των προϊόντων από τον προμηθευτή στο λιανέμπορο και τα πιστωτικά τιμολόγια.

- 9) Ποια είναι η βάση υπολογισμού για τη μείωση της τιμής; Η μέγιστη παροχή σε κάποιον λιανέμπορο, ο μέσος όρος ή το σύνολο;**

Το σύνολο της επιχείρησης.

- 10) Πωλήσεις προς επιχειρήσεις, οι οποίες με τη σειρά τους, είτε μεταπωλούν τα προϊόντα μόνο σε επιχειρήσεις και όχι στο λιανεμπόριο, είτε καταναλώνουν αυτά οι ίδιες ως τελικοί χρήστες αυτών, συνυπολογίζονται για την εξαγωγή του ποσοστού της μείωσης της παρ.2 του άρθρου 38 του ν.5082/2024;**

Όχι, δε συνυπολογίζονται. Εδώ ανήκουν οι πωλήσεις σε επιχειρήσεις τύπου cash and carry, οι οποίες πωλούν μόνο σε επιχειρήσεις με τιμολόγιο πώλησης. Επίσης, επιχειρήσεις όπως κομμωτήρια, κέντρα αισθητικής κ.α., τα οποία εφαρμόζουν τα προϊόντα στην πελατεία τους στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών στο χώρο τους και δεν πωλούν αυτά στον καταναλωτή για χρήση από τον ίδιο. Η τελευταία περίπτωση καταλαμβάνεται κανονικά από τη σχετική διάταξη.

- 11) Προϊόντα που έχουν καταργηθεί, καθώς και πωλήσεις σε χονδρεμπόρους, συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των συνολικών εκπτώσεων του 2023;**

Η διάταξη δεν προβλέπει εξαίρεση, συνεπώς συμπεριλαμβάνονται κανονικά.

- 12) Θα ληφθούν υπόψη και πωλήσεις προς αλλοδαπούς λιανέμπορους για διάθεση σε αγορές της αλλοδαπής;**

Ναι, θα ληφθούν υπόψη.

- 13) Τα τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών που εκδίδονται από τον προμηθευτή στο λιανέμπορο, συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του 30%;**

Όχι, δε συμπεριλαμβάνονται.

- 14) Η εφαρμογή της μείωσης των τιμών γίνεται υποχρεωτικά με το ίδιο ποσοστό σε όλα τα προϊόντα της κατηγορίας;**

Όχι υποχρεωτικά. Επιτρέπεται να γίνουν διαφορετικές μειώσεις τιμών ανά προϊόν, αρκεί όμως μεσοσταθμικά να προκύπτει το υποχρεωτικό ποσοστό της μείωσης.

- 15) Στην κατηγορία «Καθαριστικά επιφανειών παντός είδους» (άρθρο 3 της 12924/2024 ΥΑ) ποιά προϊόντα συμπεριλαμβάνονται;**

Συμπεριλαμβάνονται παντός είδους καθαριστικά προϊόντα επιφανειών, όχι όμως προϊόντα συμπληρωματικά για τον καθαρισμό όπως πανάκια, σφουγγάρια, σκούπες, κοντάρια κ.ά. Επίσης, δε συμπεριλαμβάνονται block τουαλέτας και παρεμφερή προϊόντα.

16) Στην κατηγορία «αρτοσκευάσματα» (άρθρο 1 της 12924/2024 και άρθρο 1 της 12925/2024 ΥΑ) ποιά είδη συμπεριλαμβάνονται;

Τα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 1 του ν3526/2007 και στα άρθρα 112,113 και 114 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

17) Ποιές επιχειρήσεις υποχρεούνται στην κοινοποίηση των νέων τιμοκαταλόγων της παρ.2 του άρθρου 38 του ν. 5082/2024 και της 12924/2024 ΥΑ;

Οι επιχειρήσεις υπεραγορών τροφίμων και άλλων προϊόντων που ασκούν δραστηριότητες λιανικής πώλησης («super markets»), των οποίων ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα ενενήντα εκατομμύρια (90.000.000) ευρώ, βάσει των οικονομικών καταστάσεων της αμέσως προηγούμενης, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαχειριστικής περιόδου.